

SİGORTACILIĞI ÇOCUKLARA ANLATMAK

Çocuk Gelişim Uzmanı ve Oyun Terapisti
Özge Selçuk Bozkurt

AXA
Tüm Kalplerde

SİGORTACILIK MESLEĞİNİ ÇOCUKLARA NASIL ANLATIRSINIZ?

Çocukken “Büyüyünce ne olacaksın?” sorusuyla karşılaştığınızda, hiç “Sigortacı olacağım” demiş miydiniz? Büyük ihtimalle hayır. Günümüzde de çocuklar bu mesleğe pek aşina değil. Macera dolu ve heyecan verici hayatları olan, kahramanlık duygusunu destekleyen, bilgili, gözde meslekler onlara daha cazip geliyor. Peki neden “sigortacılık” da bu cazip mesleklerden biri olmasın?

Sigortacılık, eğer yakın çevrenizde bir tanıdığınız bu işle uğraşmıyorsa, çocukların pek de tanımadığı bir meslek. Sigorta farkındalığının çok da yüksek olmadığı ülkemizde pek de şaşırtıcı bir durum değil bu.

**Çocuklar için “sigorta” kavramı soyuttur.
Önce kafalarında bunu somutlaştırmak gerekir.**

Çocuklar anda yaşar. Onların dünyasına “şimdi” hakimdir. Özellikle 7 yaş altı çocuklar geleceği düşünerek adım atmaz, ihtiyatlı davranmaz. Benzer şekilde sigortacılık ve ilgili kavramları algılaması da biraz zaman alır. Belli bir yaştan sonra ise olası ihtimalleri öngörme, sıkıntıya düşmemek için tedbir alma, bunun için yatırım ve birikim yapma konusunda daha bilinçli adımlar atacaktırlar.

Marshmallow Testi’ni duymuş muydunuz?

1970’li yıllarda Psikolog Wakter Michel ve arkadaşları 4-6 yaş arasındaki çocuklara birer marshmallow verir. Çocuklara eğer önlerinde duran marshmallow şekerlemeyi yemeden 15 dakika sabredebilirlerse bir tane daha şekerlemeye sahip olacaklarını söylerler. Testin sonunda çocukların bazıları dayanamayıp şekerlemeyi yer, bazıları ise ikinci marshmallow şekerlemeyi almaya hak kazanır. Daha sonra bu çocuklar eğitim hayatları boyunca takip edilir. Teste katılan bu çocuklar arasından sabredip ikinci marshmallow şekerlemeyi alan çocukların sosyal becerileri, problem çözme yetenekleri, kişiler arası ilişkileri, organizasyon ve planlama yetenekleri, okuldaki akademik başarı durumları ve sosyal hayatta popülerlik gibi birçok konuda daha gelişmiş oldukları görülür. Çocukların “hazı erteleme becerisini” ölçümleyen bu testin sınırlılıkları da mevcut. Bunlardan biri yaşı küçük çocukların henüz benmerkezci dönemi yaşaması ve bedenlerinin hazı erteleyememesiydi. “Hazı erteleyebilme” çocuklarda ilerleyen yaşlarda kazanılabilen bir beceridir. Ancak bu beceriyi hiç kazanamayan yetişkinler olduğunu söyleyebiliriz.

Sigorta farkındalığı için büyük önem taşıyan planlı olma ve geleceği öngörerek tehlikelere karşı önlem alma becerisi de çocukluktan itibaren oluşmaya başlar. Bu noktada sizlerin çocuklarınıza vereceğiniz destekler çok önemlidir.

Haydi, şimdi farklı etkinliklerle bu kazanımları pekiştirelim:

Hedef Belirlemek ve Engelleri Görmek

Bu etkinlikle çocukların otokontrolünün geliştirilmesi, bu sayede ihtiyatlı olma ve sabretme becerilerinin desteklenmesini hedefliyoruz.

(6 yaş ve üzeri)

şimdi istek ve hedeflerinizi düşünün. Ardından da bunlara ulaşmanızı engelleyen ve/veya geciktiren sebepleri düşünün. Önce siz bir örnek oluşturun, daha sonra çocuğunuzdan aynı şeyi yapmasını isteyin. Bu sohbette sözel olarak ilerleyebileceğiniz gibi, resim yaparak da hedeflerini kafasında daha iyi canlandırmasını sağlayabilirsiniz.

Hedef ulaşması için hangi basamaklardan geçmesi gerektiğini ve nasıl planlama yapacağını madde madde yazarak gözünü korkutmayan küçük parçalara bölebilirsiniz. Bu aynı zamanda çocukların düşünce yapısında soruna değil çözüme odaklanma becerisini de destekler.

(3 yaş ve üzeri)

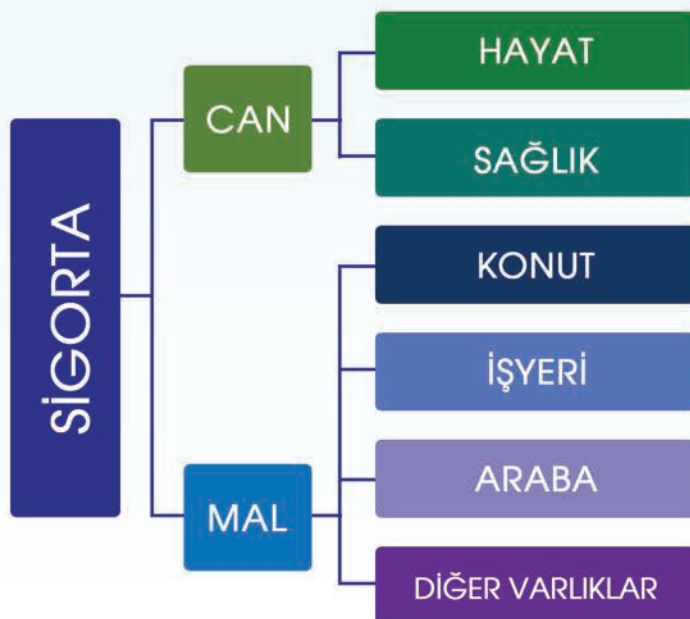
Diyelim ki çocuğunuz bir oyuncak alınmasını istiyor. Hemen almak yerine sabretme becerisini geliştirebilmek için ona kısa hedefler koyabilirsiniz. Bu sayede çocukların isteklerini erteleyebilme konusunda beyinsel olgunluğa ulaştığını gösterecektir. Tabi ki bunun için aranızdaki güven bağının sağlam olması ön koşuldur. Söz verip sözünüzü tutmazsanız bu çocuğun nasıl bir hedef için çalışacağını bilememesine neden olur.

Yeni bir oyuncak için kaç gün geçmesi gerektiğini net bir şekilde çocuğunuza belirtin. Haftanın günlerini görebileceği bir aylık takvim alın. Takvimde alacağınız günü işaretleyin, her sabah kalktığında takvimde bulunduğunuz güne bir çarpı işareti koymasını isteyin. Bu sayede "Ne zaman alınacak?" diye sormadan kendi kendine hesap yapabilecektir. Böylece kendini düzenleme, otokontrol geliştirme becerileri desteklenecektir.

Bu etkinliği tatil, sinema gibi çocuğunuza heyecan veren başka durumlar için de kullanabilirsiniz.

SİGORTACILIĞI ÇOCUKLARA ANLATMAK

Sigorta nedir? Olası risklere karşı öngörülemeyen koşulların yarattığı olumsuzluklara karşı şimdiden önlem almaktır.

Günümüzde okullarında deprem, yangın gibi acil durumlara karşı tatbikat yapan çocuklar, ilk önce kendini koruma altına almayı düşünecektir.

Sıkıntı geçtikten sonra hem fiziksel sağlıkları hem de yaşam alanının yeniden eski haline getirilebilmesi için "sigorta" hemen yardıma koşacaktır.

Sigorta ileride oluşabilecek olumsuzluklara karşı yatırım yapmak, riskin gerçekleşmesi halinde ortaya çıkan hasarları ve sıkıntıları en aza indirmeyi sağlayan bir unsurdur.

Bu durumda önce sigorta ile ilgili kavramlara bakarak başlayalım:

Kaza nedir?

Hiç kaza geçirdiniz mi? Bir yakınınızın günlük işleri geçirdiği bir kaza üstüne aksadı mı? Çocuklara kendisi yaşamamış olsa bile bir kazayı anlatırken yaşadığı, bildiği, gözlemlediği olaylarla anlatmak empati kurmasını sağlar.

Çocuklarda empati becerisi ortalama 7 yaşından önce, kendi yaşadığı duyguların başkasında da gördüğünde hissetmesiyle ortaya çıkar, 7 yaşından sonra ise yaşamadığı duyguları da "Ya benim başıma da gelirse..." diye hissetmesiyle gerçekleşir.

Risk nedir?

Risk geleceğe yönelik bir kavramdır, gelecekte meydana gelmesi olası kayıp ve zararları ifade eder. Sigorta sektörünün temel görevi riskleri öngörmektir.

Çocuklarda risk kavramını, destekleyici oyunlarla pekiştirebilirsiniz. Bir sonraki adımı düşünme noktasında en bilinen oyun satrançtır. Monopoly, Kızmbirader gibi kutu oyunları da olası ihtimalleri düşünmesini, oyunda ilerleyebilmek adına ihtimalleri, riskleri ve engelleri gözden geçirmesini destekler. Siz de bu oyunları oynarken "risk" kelimesini cümle içinde kullanmaya başlayabilirsiniz; "Çok riskli bir hamle yaptım galiba" gibi cümleler kurabilirsiniz.

2-3 yaş civarındaki çocuklarla oynarken ise "O taş sallanıyor, üzerine düşmemek için dikkatli basmalısın, istersen duvara tutunup destek al" gibi ihtimalleri anlatan bir yaklaşım izleyebilirsiniz. Bu sayede nasıl önlem alması gerektiğinin yol gösterici olabilirsiniz.

Güven nedir?

Güven çocukların anne karnından itibaren doyurulması gereken bir duygudur. Çocuk güvende olduğunu bildiğinde daha sağlam kararlar alır, kendini geliştirmek için daha sağlam adımlar atar.

Temel ihtiyaçlarının zamanında karşılandığını, oyun ihtiyacının giderildiğini, barınacağı güvenli bir yuvasının ve bakımından sorumlu kişilerin olduğunu, sarılma ihtiyacının karşılanacağını bilmesi onun için güvenli bir ortam oluşturur.

Güven tutarlılıkla ve süreklilikle pekişir. O yüzden çocuklar çoğu zaman güven duydukları ortamın ve şartların değişmemesini isteyebilir. Güvenlik düzeyi değişen bir ortam, önlem almasını gerektiren riskler barındırıyor olabilir. Çocuklar olumsuz duygular istemez, beyinleri ona haz verecek durumlara karşı seçicidir, değişen şartlara göre kendini ortama ve şartlara uyarlaması zaman alabilir ve yeni bir ortama temkinli yaklaşması normaldir.

Tasarruf ve birikim nedir?

Erken yaşta verilen "ihtiyacın kadarıyla yetinme", özellikle çocukların her şeyi "Benim" diye sahiplendikleri dönemde oldukça zordur. Onlara sunduğunuz imkanları en baştan "azla yetinme" odağında tutarsanız işiniz kolaylaşacaktır.

Çocuğunuzun çok oyuncacı olabilir ama sizin bunları ona sunma şekliniz önem taşır. Bir oyuncakla doyuma ulaştıktan sonra diğerini sunmanız, elindeki oyuncaca odaklanmasını ve tüm yönlerini keşfetmesini sağlar. Hatta, eğer gerekli olduğunu düşünüyorsanız oyuncaklarının bir kısmını kaldırıp belirli periyotlarla oyuncak değişimi yapabilirsiniz. Oyuncaklarla oynama şekli eğlence konusunda doyuma ulaşmasını kolaylaştıracaktır.

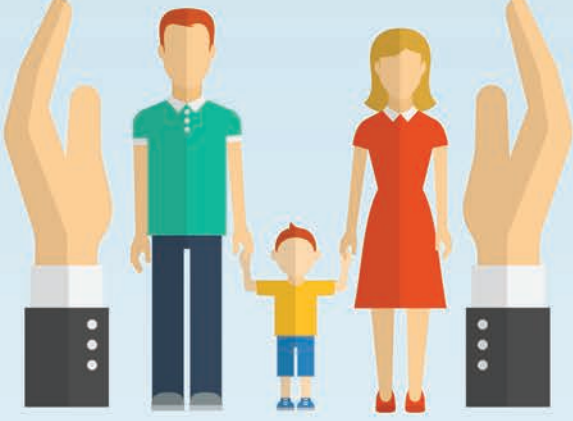
"Birikim" kavramını öğrenebilmesi için yeni bir oyuncak istediği bir anı değerlendirebilirsiniz. Oyuncanın fiyatını alışveriş için belirlediğiniz tarihe kadar geçmesi gereken gün sayısına bölün ve o oyuncacı almak için biriktirilmesi gereken günlük tutarı belirleyin. Çocuğunuza da bir kumbara alın. Her gün taksit tutarını ona verin ve yeterli miktar toplandığında oyuncacı almaya gidin. Yaşı küçük çocuklarda bu süreyi 3 ila 5 gün arasında tutabilirsiniz.

Gün içerisinde gerekli olmadıkça ışığın kapatılması, suyun boşa harcanmaması, yiyeceği kadar yemeğin tabağa konulması ve yeniden istemesi durumunda tabağa eklenmesi, yaşı büyüdükçe zamanını verimli kullanması için telinde bulunmanız tasarruf konusunu daha iyi kavramasını sağlayacaktır.

Hiç tehlikeleri öngörüp önlem aldın mı?

Çocukların sorunlara değil çözümlere odaklanmasını sağlamak, karşılaştığı güçlüğü gözünde büyütmeden çözüm için işe koyulmasını kolaylaştırır. Herhangi bir sorunla karşılaştığınız anlarda çözümü sunmak yerine onunla birlikte çözüm aramanız ise bu konudaki becerisini güçlendirir. Eğitim müfredatı da son yıllarda bu yönde değişmekte, “çocuklar için felsefe” akımını destekleyen ve sorgulayan bireyler yetiştirmeye odaklanan teknikler kullanılmaktadır.

Sosyal hayatta bir sorun yaşandığında çocuğunuza hemen yardım etmek yerine “Sen ne yaparsın? Başka nasıl çözebiliriz? Eğer yaparsak sonuçları ne olur?” gibi sorularla çocuğun daha sonra çözüm bulma konusunda daha yaratıcı düşünmesini teşvik edersiniz. Mesela “Bir ormandasın, yağmur yağmaya başladı, şemsiyen de yok. Islanmamak için ne yapabilirsin? İlk insanlar şemsiye icat edilmeden önce neler kullanmış olabilir?” gibi sorularla düşünme becerisini destekleyebilirsiniz.

KIYMETİNİ KAYBETMEDEN BİLMEK!

Sigorta terimlerini bir dağcı üzerinden inceleyecek olursak:

- Yüksek bir dağa tırmanmak risklidir.
- İstedikçe kadar dikkatli ol, kaygan ya da yumuşak bir kayaya denk geldin mi düşebilirsin ya da bir kaza yaşanabilir. Doğal şartlar senin elinde değildir. Gerekli araçları alman ve sağlam adımlarla yükselişe geçmen senin alacağın bir önlemdir.
- Dağa tırmanırken doğru malzeme seçimi önemlidir; tırmanış kemeri, tırmanış ipi, emniyet aleti, kazma, çekiç, kayaya çakılan çivi birtırmanış için gerekli temel araçlardır.
- Yukarı doğru çıkarken ara ara çakılan her çivi dağcı için bir güvencedir.
- Zirveye ulaşırken çaktığı çiviler dağcıyı başarıya götüren birikimdir.
- Zirveye ulaşmak bu temel kavramlara önem vermekle kolaylaşacaktır.

Benzer şekilde sigorta da bizi, canımızı ve malımızı elimizde olan veya olmayan sebepler sonucunda yaşanan hasarlara karşı koruyan, etkisini hafifleten, insanların yeniden ayağa kalkmasına destek olan bir iş koludur.

Ancak sigortacılık yalnızca hasar anında zararın karşılanması demek değildir. Sigorta sektörü aynı zamanda riskleri öngörerek gerekli önlemlerin alınmasını sağlar. Değer verdiklerimizin kıymetini, onları kaybetmeden önce bilmek anlamına gelir.